

5 lipca 2007 r.
Marco Hauptmeier
Cornell University
School of Industrial and Labor Relations
mh294@cornell.edu

Konferencja GMEECO, 4 - 5 lipca 2007 r., Frankfurt nad Menem

5 lipca, panel 2 – komentarz: Marco Hauptmeier

**Zaradność polityczna w GM Europe –
Europejskie Forum Pracowników (EEF) i
Wspólna Grupa Robocza Delta (JDWG)**

Unijna Dyrektywa o europejskich radach zakładowych z 1994 roku postuluje ustanowienie europejskich rad zakładowych (ERZ) w przedsiębiorstwach wielonarodowych (PW) w Europie. ERZ zawiano w 784 spośród 2204 PW objętych Dyrektywą o ERZ. Niestety, większość działających obecnie ERZ tylko w nieznacznym stopniu reprezentuje interesy pracowników w PW. Ponieważ Dyrektywa o ERZ nadaje przedstawicielom pracowników tylko minimalne prawa, np. prawo do uzyskiwania informacji i do konsultacji z zarządem, faktyczny zakres działalności ERZ i jej znaczenie w dużej mierze zależy od kreatywności i umiejętności przedstawicieli załogi lub też, inaczej mówiąc, od ich zaradności politycznej¹. Znakomitym przykładem takiej zaradności politycznej jest Europejskie Forum Pracowników (EEF) w General Motors. Członkowie EEF i ich kompetentny personel wykazali się kreatywnością i wypracowali nowe instrumenty przydatne w kontekście ponadnarodowym takie jak europejskie układy zbiorowe, Europejskie Dni Działań (*European Action Days*) oraz *Wspólna Grupa Robocza Delta*. Najnowszym osiągnięciem jest blog pracowników GM (*GM Workers Blog*), jako platforma komunikacyjna dla pracowników GM z całego świata. Dodatkowo członkowie EEF posiadają umiejętności przywódcze niezbędne, by przekonać szeregowych pracowników do idei współpracy międzynarodowej, władają biegle językiem angielskim oraz mają predyspozycje osobowościowe (*tzw. soft skills*), które pozwalają im sukcesywnie wytwarzać atmosferę zaufania we wzajemnych stosunkach.

Z biegiem czasu EEF wypracowała zasady i cele wspólne dla wszystkich. Jedną z ważnych zasad polega na tym, by solidarnie przeciwstawiać się zamknięciom zakładów i zwolnieniom w GM Europe. Najważniejszym celem *Wspólnej Grupy Roboczej Delta* jest zbiorowe negocjowanie z zarządem sprawiedliwego podziału wolumenów produkcji, aby zapewnić możliwość utrzymania wszystkich zakładów. W działalności EEF ważnym instrumentem są układy zbiorowe z europejskim zarządem GM, zawarte w imieniu wszystkich pracowników GM w Europie. Negocjowaniu układów zbiorowych towarzyszyły Europejskie Dni Działań, w których uczestniczyło ponad 40 000 pracowników w całej Europie. Głosy sceptyczne w gronie EEF wskazywały na niewielki zakres uprawnień, jakie daje dyrektywa o ERZ w porównaniu z

¹ Następujące opracowanie bardziej szczegółowo omawia znaczenie zaradności politycznej w kontekście międzynarodowej współpracy organizacji pracowniczych: Greer, Ian i Marco Hauptmeier: *Political Entrepreneurship and Co-Managers – Labor Transnationalism at Four Multinational Auto Makers*. *British Journal of Industrial Relations*, najbliższy numer.

zapisami krajowych ustaw o związkach zawodowych. Niewątpliwie pożądanymi byłyby ulepszenia dyrektywy o ERZ i nadanie ERZ większych praw w rozmowach z PW. Jednak przykład GM wykazuje jasno, jak duże znaczenie ma dobór osób kierujących działaniami i dowodzi, że ERZ może stać się skutecznym środkiem ponadnarodowego współdziałania reprezentacji pracowników. Dzięki zaradności politycznej EEF uzyskała status wykraczający ponad podstawowe prawa gwarantowane przez dyrektywę, który pozwolił jej odgrywać ważną rolę w kształtowaniu relacji ogółu pracowników z europejskim przedsiębiorstwem wielonarodowym.